

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Codex traditionvm Corbeiensivm

Falcke, Johann Friedrich

Lipsiae ; Gvelpherbyti, 1752

Pars Octava. De Bonis Traditis Tempore Corbeiensis Abbatis Bovonis II Ab
Anno 900 Vsque Ad 916.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36114

TRADITIONVM CORBEIENSIVM
PARS OCTAVA,

QVAE EXHIBET

BONA

QVIBVS ORNARVNT DOMINI QVIDAM
ECCLESIAM CORBEIENSEM

TEMPORE REGIMINIS

BOVONIS SECVNDI

ABBATIS CORBEIENSIS

AB ANNO 900 VSQVE 916.

REGNANTIBVS

HLVDOVVICO IV,

ET

CHVONRADO PRIMO.

174

TRADITIONVM CORBENSIVM

PARS OCTAVA

DE

BOVA

QVAE ORINA QVAE QVAE

COLLESAE CORBENSIVM

YEMOAL REORINA

BOVONIA SEORINA

BOVA

BOVA

BOVA

HEC BOVA

BOVA BOVA

§. 367.

Tradidit bardo (n) pro fratre suo uuibert I familiam in pathibus.

§. 368.

(n) *Pathibus* villam collocat abbas Saracho in pago *Marstem*, quem in Principatu Calenbergico existisse, iam supra demonstraui. Intelligimus ergo, vicum de *Pathibus* signari *Pattensen*, quem anno 1271 appellatum esse *Pattenbusen* probamus diploma *Marstem*, mare sequenti:

Bernhardus dei gratia comes de *Dannenberg* omnibus hoc scriptum uisuris in dño salutem. Nouerint uniuersi tam pñtes quam posteri quod nos de consensu fratris nři *Nicolai* acceptis uiginti marcis denariorum a dño abbate et conuentu monasterii bte marie uirginis in *Schernebeke* cisterc. ordinis *Verdensis* diöc. ratam habemus resignationem feodi decimarum in *Pattenbusen* uidelicet et *Geldersen* quam frēs nři *Henricus* et *Adolfus* comites de *Dannenberg* et filii patru nři pie memorie comitis *Adolfi* fecerunt uenerabili dño *Gherardo Verdensi* epō bone memorie ad manus p̄dcorum omni iuri quod in eisdem decimis habuimus renunciantes penitus et actioni. In cuius rei testimonium pñtem paginam sigillo nřo duximus roborandam. Testes autem huius sunt *Wernerus de Medinge*. *Otto magnus*. *Hunerus* et *Hinricus plebanus de Modestorpe*. *Iohannes de Lubecke* burgenfis et alii quam plures. Datum *Luneborg* anno dñi M. CC. LXXI.

In primis autem huc faciunt litteræ sequentes:

Ludolfus dei grā comes de *Rodben* omnibus presentia uisuris salutem in dño sempiternam. Nouerint uniuersi. quod nos cum consensu heredum nřorum perfecto ob salutem anime nře ac omnium familiarium nřorum et ob reuerentiam sc̄i spiritus conferimus hospitali in *Honouere* proprietatem quatuor mansorum in *Pattenbusen* liberaliter et solute. et hoc nřis litteris protestamur. Datum anno dñi M. CC. LXX. VI. die *kyliani* martiris.

Eandem

Ab anno
900 usque
916 re-
gnante
Hludg-
uico

Eandem villam anno 1440 nominatam esse *Pattensen*, attestantur litteræ, quas ex autographo, quod in nostris est manibus, in lucem emitimus. En eas.

Jk *euert van Alten* knape bekenne openbar in dessen breue dat ek *Zennige* vmhaken borger tom *springe* hebbe belent und belene in *Crafft* deses breues to enē rechtē vultadigē erue mālene myt ses morgē landes belegen vor *pattēsen* so he de eer van mynē vedderen *werner van alten* to lene hat hefft ek wil und schal dem vorbñ hēnig des erfē lens gichtich bekēnich uñ recht warent wesen wur wāne uñ wo dicke om dat nod is uñ dat van my geeschet wert vortmer ek *merten vā altē* des ergēnt *euerd* vedder bekēne in dessē fuluē bue dat dessē vorfē lenwarichop is geschen myt myner witschop vultborde uñ gudē willen wert ok dat de vorfē *euerd* mý vedder affliuich worde. dat god friste. so scholde de erfē hēnig eder sine eruē de lenwar van my eder mynē eruē entfangen. deses to orkūde uñ merer wiffēhēyht hebbe wy veddern vā altē vorbñ unse ingēf gehāgē an dessen breff na der bort Xpi veertejhūdert Jar dar na an dem vertigēstē Jar añ medwekē na luce ewāgeliste.

Inter hæc litteras comitis *Ludolfi de Rodben* putamus esse memoratu dignissimas. Docentur enim ex illis, *comes Rodenser*, a quibus *comites de Wunstorp* in recta serie descendunt, bona hereditaria in villa *Pattensen* possedisse. Ex quo probabilissimum fieri censemus, *Bardone*, qui in villa *Patibus* familiam tradidit ecclesiæ Corbeiensis, inter progenitores *Wunstorpiensium* comitum esse referendum. Tradita esse illa a *Bardone* comite et fratre *Wiberti* eo tempore, quo *Wibertus* vitam cum morte commutauit, demonstramus sequentibus *Chronici Corbeiensis* MS&ti et coætanei, verbis, in quo hæc leguntur: *Anno DCCCCIII. obiit uibertus ep̄s bildenshemensis olim commonachus noster cantauimus ei requiem insuper. tradidit frater illius bardo comes bona quaedam pro anima eius.* Quibus et verbis dilucet, *Wibertum episcopum Hildesheimensem* habuisse fratrem, eumque comitis dignitate fulgentem. Atque ex eo concludimus, *Wibertum* e familia quadam illustri fuisse ortum. Cum itaque domini de *Albaxen* neque in pago *Marstem* bona possederint, neque ad nobiles dominos Saxonie nostræ relati sint, quippe qui tantum inter *Corbeienses* referuntur ministeriales, euidentissime patere censemus, *Walbertum*, quem pro episcopo *Hildesheimensi* venditant, non fuisse dominum de *Albaxen*, vti cum *Letznero* et *Calvōrio* putauit doctissimus *Hildesimensium* pastor I. B. *Lauensteinius*. *Walbertus* enim nostri *Wiberti* episcopi germanus erat. Intrauerat *Wibertus* noster monasterium *Corbeiensis* circa annum .875, teste catalogo MS&pto authentico in *Archiuo Corbeiensis*, cum adhuc præfesset abbatiæ nostræ *Adalgarius* abbas. Hinc perspicitur, *Wibertum* nostrum illum *Agium*, qui *Vitam Hathumode abbatisse* *Gandersheimensis* anno 872 composuit, non fuisse. Nugas ergo habuit pro doctissimis coniecturis eruditissimus dñs A. *Ulr. Erathus*, fautor atque amicus noster eximius, dum in *Conspectu Historia Brunsvico-Luneburgica* p. 39. num. 1213 arbitratus est, *Eccardum* in notis ad *Vitam Hathumode* tam felicem fuisse, vt, sub *Agii* nomine *Wichertum* quandam latere, significauerit. *Wibertum* nostrum se ipsum appellauisse ἀγιον, sanctum, nobis persuadere non possumus. Pharisei id moris erat, non viri humilis ac deuoti. Erat nomen *Agii* potius nomen proprium. In eodem enim catalogo MS&to inuenimus, *Corbeienses* nostros tempore abbatis *Corbeiensis Agium* quandam in monasterium suum recepisse, atque hunc *Agium* pro auctore *Vite Hathumode abbatisse* habemus, de quo pluribus egimus in *Historia Corbeiensis*, vbi de doctis *Corbeiensibus* exponitur. Hæc autem dicta nos commouerunt ad mutandam annorum consignationem, ad marginem adpositam. Cum enim *Bardo comes* familiam in villa *Patibus* traderet anno 903, *Godescalcus* abbas non amplius gubernabat abbatiam nostram. *Chronico* enim nostro coætaneo teste, *Bouo II* iam anno 900 regimen abbatiæ *Corbeiensis* susceperat. Cum autem, eodem *Chronico* testante, *Arnolfus* imperator anno 899 obierit, cui filius eius *Hludouicus* eodem anno successit, sequitur, hanc et sequentes traditiones incidere in annos regnantis *Hludouici* et gubernantis *Corbeiam Bouonis secundæ*.

§. 368.

Tradidit marcuardus II mansos et II mancipia pro filio suo godfrido in *gaderfhus* (o) et I iurnalem.

et gubernante Corbeiam Bouone II.

§. 369.

Tradidit nothradus II mansos et III mancipia in *adalingerefthorpe* (p) alterum pro patre suo fritherico et alterum pro patruo suo luituario.

§. 370.

(o) *Gaderibus* villa erat, Registro Sarachonis teste, in pago *Logne*. Intelligendus ergo videtur vicus *Guntejen*, in principatu Gottingensi intra diocesin Adelipfensitum.

De villa Gaderibus in pago Logne

(p) Huius *Notbradi* eiusque traditionis hactenus consulto mentionem nullam iniicere volumus, ne omnia vno loco effunderemus, quæ facerent ad confirmandam sententiam nostram de origine et Walbecensium et Supplinburgicorum et Anhaltinorum comitum, iam alibi ex parte tractatam. Vt ergo primum de situ villæ *Adalingerefthorpe* mentem aperiamus nostram necessum est. Sita illa erat, Sarachone abbate teste, in pago *Norththuringi*. Hunc in ducatu Magdeburgico et principatu Halberstadenfi existisse, asseruimus supra. Putamus itaque, per villam *Adalingerefthorpe* significari vicum *Algerisdorp*, haud procul ab oppido Schöningen intra præfecturam Scheningensem eamque principatus Wolferbutelensis situm. Concludimus autem ex hoc situ villæ, patrem ac patruum *Notbradi* ad progenitores Comitum Sommerfchenburgicorum eorumque consanguineorum spectasse: quia iidem domini, quos illorum agnatos nominare oportet, in eadem regione bona sua hereditaria passim possedere, vti iam supra §. 188. demonstrauimus. Cum vero in tota genealogia, l. c. adducta, nullum dominum nomine *Notbradum* deprehendamus, posset quis in dubium vocare, *Frihericum* et *Luitbarium* eidem adnumerandos esse familia. Familiæ enim illustres nomina progenitorum suorum in gente sua libentes conseruauerunt. Sed salua res erit, simulac res antiquissimas consideramus, et *Vitam B. Lutgeri*, quam *Altfridus* composuit, euoluimus. Ea propter putamus, *Frihericum* et *Luitbarium* ad gentem Sommerfchenburgicam referendos esse, eo quod eorum filius ac nepos appellatus est *Notbradus*. Villam *Uffenleuam* in eodem Norththuringi pago, et non procul ab *Adalingerefthorpe* villa reperiendam, ad ducem Ostfolorum *Hessi* spectasse, patet ex traditionibus nostris §. 104. Nullos reliquisse filios eundem ducem, eumque hereditate inter filias distributa monasterio Fuldensi nomen dedisse, demonstrauimus supra testimonio scriptorum ætatis æqualis. Cum autem dux ille fuerit et potentissimus et locupletissimus dominus, probabile est, eundem ducem quoque tenuisse villam *Adalingerefthorpe*. Porro inter coheredes ducis *Hessi* erant *Abbo*, *Richbertus comes*, atque *Otto comes*, a quibus §. 188. deduximus comites Supplinburgicos atque Anhaltinos. *Ottone* vero fuisse comitem patrem *Friherici* et *Luitbarii*, statuimus. Quamuis autem nullum exster documentum, e quo comprobari possit, dictum *Frihericum* iam possedisse bona, in *Adalingerefthorpe* sita; probabile tamen id nobis videtur. Ea enim, quæ *Notbradus* tradidit, procul dubio fuerunt bona hereditaria. Hæc *Notbradus* a patre suo accepit. Hæc itaque *Frihericus* iam tenuit. Nonne ergo magna cum veritatis specie dicitur, *Frihericum* et *Luitbarium* fuisse filios cuiusdam domini? domini, inquam, qui eodem in tractu bona hereditaria possedit, quique inter coheredes ducis Ostfolorum *Hessi* refertur. Nonne ergo probabilissimum erit, Sommerfchenburgicam atque Anhaltinam gentem per feminas descendisse a celebratissimo Ostfolorum duce *Ascone*? Sed instas monendo, familias nostræ Saxonie illustres lubentissime nomina progenitorum suorum tam agnatorum, quam cognatorum, inuicem conseruasse. Agedum expediamus breui hanc tragulam. De agnatis familiæ *Anbaltinæ* illud iam supra adfirmuimus. Cum enim in schemate genealogico *Anbaltinæ* stirpis, supra §. 188. producto, tot *Otones* et tot *Abbones* seu *Adelbertos* deprehendamus, verisimillimum exinde erit, *Abbonem* atque *Ottone* Principum eorum factores fuisse. Nunc de cognatis eorum id ipsum quoque ostendi et comprobari decet. Cum enim dixerimus

Cec e

xerimus

Ab anno
900vique
916 re-
gnante
Hludo-
uico

xerimus, per feminas descendisse Anhaltinos a duce Ostfalorum *Ascone*, probabiliter capropter nomina quædam, quæ agnati illius ducis habuerunt, in gente Anhaltina superstitarunt. Duo ergo *Episcopes*, pater et filius, prodire videntur. Inter cognatos Anhaltinæ stirpis referendum esse ducem *Asig*, diximus. Idem de *Luitbario* ac *Notbrado* dicendum erit. Coniectamus enim, inter progenitores ducis Ostfalorum *Asig* quosdam existisse, qui nominibus eisdem insignes fuerunt. Atque ad hanc stabiliendam sententiam proderit multum Altfredi episcopi Monasteriensis *Vita S. Lutgeri*, quam nouimus insertam Tom. I. S. R. B. Leibn. p. 85. seqq. Ex hac didicimus, paternum genus S. Lutgeri ita se habuisse:

Wurfgangus, vir nobilis inter gentem
Fresonum, floruit a 714. 719. vx.
eius Adalgarda.

Notthgrimus,	IX. filie, quarum sex obiere virgines.		Thiargrimus, Vxor eius Liasburch, filia Nothradi et Adelburge.
N. filia	Hildegimus primus episcopus Halberst. † 827.	Herburg, monialis,	S. Lutgerus, primus episcopus Monaste- riensis † 24. april. a 809.
	Hildegimus, episcopus Halberstadenfis, vixit adhuc a. 888.	Thiargrimus, secundus episcopus Halbersta- denfis † 840.	Gerfredus, episcopus Monasteriensis, S. Lutgeri successor † 839.

Ex hoc genealogico schemate primum apparet, auum paternum S. *Lutgeri* fuisse Frisium adelingum. Patet deinde ex eo, auum maternum eiusdem *Lutgeri* fuisse appellatum *Notbradam*. De hoc *Notbrado* non immerito quaritur, quodnam ei fuerit natale solum? Adelingum eum fuisse æque ac *Wurfgangum*, probabilissimum est. Aliam enim feminam ducere quam nobilem, eo tempore nobilibus permiffum non erat. Femina Saxonica, quæ inuito patre et tutore cuiuslibet nupfisset, omnes, quas habuit, facultates, perdidit, testante *codice* nostro *MSepto antiquarum legum Saxonum*. Fuisse autem *Notbradam*, auum maternum S. *Lutgeri*, Saxonem, atque auum paternum ducis Ostfalorum *Hessi* seu *Asig*, id videtur nobis verissimum. Primum enim *Altfrius* in *Vita S. Lutgeri* p. 86. seq. refert, auiam *Liasburchæ*, et matrem *Notbradi* fuisse a religione Christiana alienam, eamque mandata dedisse seruo de rapienda filia tunc nata de sinu matris, eaque, priusquam lac sugeret matris, necanda. Is enim fuit mos paganorum, vt, si filiam vel filium necare voluissent, prolem ante nutrimentum primum necarent. Quamuis vero id effectui datum non fuit, siquidem superueniens misericors mulier mel immisit ori iuuenula. Ex eo non licuit, per gentilium morem necare *Liasburcham*. Sic ille. Nobis tamen videtur hoc ita in more positum fuisse Saxonibus, qui quidem furtum caballi capite, cædem vero nobilissimi viri pecunia, puniebant. Deinde ex *Litanis Rhythmicis*, *Vitam S. Lutgeri* continentibus, quarum partem excerptam exhibet *Leibniti* S. R. B. T. I. p. 110, patet, S. *Lutgerum* *monasterium Helmenstad* fundasse de proprietate vel hereditate. Idem refert *Annalista Saxo* T. I. Eccardi p. 374. Hanc proprietatem acquirere non potuit *Lutgerus* a patre suo *Thiargrimo* vel suo auo *Wurfsigo*. Hi enim in terra Frisorum erant natû ibique egerant diu vitam. A matre ergo sua, seu a cognato suo, hanc proprietatem seu hereditatem S. *Lutgerus* accepisse oportet. Cognatus ille videtur fuisse dux Ostfalorum *Hessi*. Huius pater erat *Hiddi*, vt iam supra demonstraui. Igitur, quantum coniectura adsequi licet, pater *Hiddi* fuit *Notbradus*, et *Liasburch* fuit dicti *Hiddoni* soror. Ex eo enim momento optime ratio reddi et explicari potest, vndenam *Lutgero* necessitudines et cogitationes de condendo apud Saxonem in loco *Helmenstad* monasterio admotæ et instillatæ fuerint: et quam ob rem eius frater *Hildegimus* primus creatus sit *Halberstadenfis* episcopus. Cum enim cognati eius per vicinam regionem bona sua hereditaria haberent, optima occasio adfulgebat illis persuadendi, vt sua traderent prædia S. *Stephano Halberstadenfi*. Apparet præterea ex illis momentis ratio, cur dux Ostfalorum *Hessi* se Carolo M. statim submiserit, et religionem Christianam fuerit amplexus. Si enim soror *Hiddi* fuit

§. 370.

Tradidit thiadulfus pro sorore sua aellan I iurnalem in loco qui dicitur *nathiresbus* (q) L. iugera unum mancipium.

et gubernante Corbeiam Bouone II.

§. 371.

fuit mater *Lutgeri*, *Thiagrivus* opportunam nactus fuit occasionem, *Hiddonis* atque *Asconis* animum ad christianæ religionis gloriam venerandam excitandi. Faciles ergo se ad amplectendam religionem Christianam uterque præbebant, siquidem ita et libertatis et possessionum splendorem sibi poterant seruare. Cum autem et *Lutgerus* vir reputaretur sanctissimus, probabile nobis videtur, progenitores Anhaltinorum et Walbeccensium Principum huius cognati sui memoriam inter se voluisse conferuare, atque inde nomina Luithariorum in Anhaltinam, Walbeccensem et Supplinburgicam familiam fluxisse. *Lutgerum* enim, *Luitharium* et *Lotharium*, vnum idemque nomen esse, patet e nomine cæsaris *Lotharii* Saxonis, quod in Chronicis atque Annalibus modo *Liutgerus*, modo *Luder*, modo *Luitharius*, et modo *Lotharius* scriptum deprehenditur.

- (q) *Nathiresbus* villa tribuitur ab abbate *Sarachone pago Suilbergi*. Hæc ergo villa De villa vel *Naensen* est in principatu *Wolferbutteleni* eiusque præfectura *Grene*, vel *Nathires-* alia est desolata eiusdem regionis. Villa *Naensen* ad annos 1301, et 1302, ap- hus in pa- pellatur *Nanekessen* et *Nannekessen*, *Nanexen*. Id testantur litteræ sequentes, e go Suil- libro quodam copiali descriptæ: bergi.

Nobili viro dñō suo *Henrico comiti de Regensteine Gerhardus de Gandersem* miles suus vir cū obleqo semp prompto quidquid potest reuerentie et honoris. Bona in villa *Nanekessen* scilicet curiam cum tribus mansis et dimidio cum omnibus suis pertinentiis, quemadmodum *Hermannus de oldendorp* famulus a nobis in feudo receperat, et cum matre sua *Alheyde* iure hereditario hucusque quiete possederat. p me, quia ex vera hereditate vester sum vir p̄dictus *Hermannus*, feudū suū p̄dictū et mater sua ius suum, quod vulgariter *lystucht* dicitur, vobis sub tali conditione resignarunt, quod ad petitionem honorabilis viri dñi *B de Homborg* religiosi viri monasterii in *Amelungesborne* dictorum bonorum proprietatem conferatis iure hereditario ppetuo possidendā hac sigilli mei appensione dominationi v̄re duxi p̄sentibus protestandum. Testes qui huic resignationi aderant dñus *Johannes* p̄ptus sc̄imonialium in *Lammespringe*, dñus *Lippoldus de Honboke* et filius suus *Lippoldus* milites, nec non duo filii adhuc famuli *Beseko* et *Thidericus*, et duo filii mei *Henricus* et *Gerhardus*, *Aschwinus de Garboldessen*, *Pyl de Barkenuelde*, *Hermannus de Holtbusen* p̄dicti dñi *Lippoldi* aduocatus et *Hermannus filius suus* famuli et alii quam plures fide digni. Datum año dñi M. CCC. I. in die b. thome apostoli.

Garboldessen villa intercidit, sita olim inter *Grenam* et *Naensen* villam. Sedes adhuc vocatur *Garbolzen*. Agri nobilium, de *Gareboldessen* dictorum, dudum reciderunt in manus domini, quod vocant, directi Ducum *Brunsvici* ac *Luneburgi*. Eis vitur præfectus conductor *Grenensis*. Alterum diploma sic habet:

In nomine sc̄e et indiuidue trinitatis *Otto* dei gr̄a p̄ptus montis in *hildensem henricus* p̄ptus *Olesburgensis* canonicus *hildensemensis hermannus* et *henricus* comites de *Woldenberge* et *henricus* comes de *Regenstein* omnibus in ppetuum, . . . Nouerit igitur tam p̄ntium quam futurorum fidelitas quod nos voluntario consensu dñe *konegundis* uxoris dñi *hermanni* comitis et *Bodonis* *hildensemensis* canonici et dñe *Gerburgis* heredum eiusdem nec non fratris *benvici de domo teutonica* et *Ludolfi* *hildensemensis* canonici et *Otonis* et dñe *konegundis iuste elisabeth* et *Ermegardis* heredum dñi *henrici* comitis et quorundam alio-

Ab anno
900 vsq̄ue
916 re-
gnante
Hludo-
uico

§. 371.

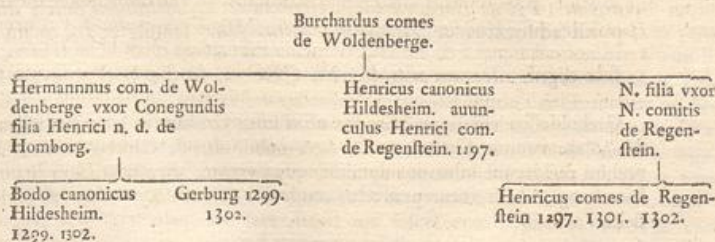
Tradidit brun unam familiam pro hildiberge in *liammannesbus* (r)

§. 372.

aliorum heredum n̄rōrum quorum interest aut interesse poterit pie deuotionis intuitu pro salute animarum n̄rārum et parentum n̄rōrum et p̄cipue in restaurum damni illati monasterio in *Amelungeshorne* proprietatem duarum currarum et arearum ad easdem curias p̄tinentiū et septem mansorum sitorum in villa et campo *Nannekesen* cum omnibus prouentibus et iuribus donauimus et donamus quiete et libere iure p̄petuo possidendā. insup̄ decimā p̄d̄cē uille *Nannekesen* quam ab ec̄c̄la *Maguntina* tenuimus in feudum quamq̄ progenitores n̄ri quiete obtinuerunt ab antiquo. ut ipsam cum omnibus suis p̄tinentiis tam predialibus quam p̄sonalibus dictum monasterium p̄ concessionem eiusdem ec̄c̄le *maguntine* iam rite habitam siue ipsius nomine sibi factam suū libere applicet usibus possideatq̄. firmiter et quiete p̄d̄c̄ōrum heredum n̄rōrum p̄habito consensu p̄ntibus renunciamus renunciantes penitus omni iuri quod habuimus in eadem. Ut ergo hec n̄ra donatio et resignatio et omnia p̄libata certa et inconuulsa futuris temporibus p̄maneat p̄ntem paginam exinde confectā sigillorum n̄rōrum munime iussimus roborari. Testes uero qui interfuerant hi sunt d̄n̄s *Thidericus de Saldere* canon. *hildensensis*, d̄n̄s *bodo de homborg*, *Aschwinus henricus iohannes fr̄es* dicti de *Saldere*. *Lippoldus de homboken* milites et quam plures alii fide digni. Datum et actum anno

d̄ni M. CCC II.

Ex his literis pater, comites de Regensteine et de Woldenberge, ecclesiamque Moguntinam bona quædam et decimam in villa *Nannekesen* possedisse, ex quo quis inferre posset, perperam statui, villam *Nannekesen* ad progenitores nobilium dominorum de *Homborg* pertinuisse, si comites de Woldenberg et Regenstein in eadem villa bona tenuere hereditaria. Quemadmodum uero *Hermannus comitis de Woldenberge* uxor *Conegundis* filia *Henrici* et soror *Bodonis de Homborg* erat, uti diplomata probant, et procul dubio bona in *Nannekesen* viro suo *Hermanno* dotis loco attulerat; ita *Henrici comitis de Regenstein* auunculus erat *Henricus* canonicus *Hildesheimensis* filius *Burchardi comitis de Woldenberge*, ad quem *Bodone* et *Gerburga*, liberis *Hermani C. de Woldenberge*, sine heredibus decessentibus, *Hermani C. de Woldenberge* hereditas spectabat, uti clarius patet e schemate genealogico seq.

Si ergo uilla nostra *Natbiresbus* uicus *Naensen* est, in quo et abbatia Corbeiensis bona quædam habuit, in ea adhuc persistimus sententia, *Thiadulfum* ad progenitores nobilium dominorum de *Homborg* esse referendum; nomen autem sororis eius uidetur contractum ex *Adila*, quemadmodum pro *Adelhardo* dicitur *Aelhard*, et pro *Adelheid* *Alheid*. Siquid tamen certius est dandum, uilla *Nebrien*, haud procul *Embeca* oppido distans, designatur.

De uilla
Liam-(r) *Liamannesbus* uilla erat in pago *Lagne*, testante nostro abbate *Sarachone*. Significatur uicus *Lemsbusen*, in præfectura *Fridland* intra principarum *Göttingensem* situs.

§. 372.

Tradidit folcbertus pro se et pro uxore sua XXX iugera in *beuerbiki* (f).

§. 373.

et guber-
nante
Corbe-
iam
Bouo-
ne II.

fitus. *Brunonem* ergo, qui in eadem villa familiam tradidit, ad progenitores Northheimensium comitum retulimus. Atque in eo nos neutiquam errasse confidimus. An *Hildibergbe* fuerit eius soror, an vxor, an consanguinea fuerit, non addunt traditiones nostrae; in medio itaque id ipsum relinquimus. Interim villa nostra *Liamannesbus* eadem videtur, quae in *Vita Meinweri* Tom. I. Leibn. p. 559. nominatur *Liemonesbus*. In hac nobilis quidam *Hatbamarius* praedium quoddam hereditario iure possidebat, quod seniori suo *Haoldo*, promissionibus eius illectus, citra tamen consensionem heredis sui legitimi, tradiderat. Hoc praedium, *Hatbamaro* mortuo, *Haoldus* concubinae suae, filiae *Bernhardi* comitis, quasi dotis causa donabat. *Haoldo* autem post longum inde tempus mortuo, mater *Hatbamari* *Bertbilta* in conspectum imperatoris *Conradi* euilans venit, multumque conquirerens, quod praedium suum sibi iniuste esset ablatum, a regali clementia, illud ut sibi restitueretur, suppliciter petiit. Interuentu ergo imperatricis *Gislae*, consilioque *Udonis*, *Hermannii*, *Eckihardi* comitum aliorumque multorum, caesar eidem *Bertbilde* praedium iniuste ablatum, interposita sua auctoritate, restituit; *Bertbildis* autem idem praedium per aduocatum suum *Reinberium*, consentiente eius vxore *Modunna*, ecclesiae *Paderbornensi* in proprium tradidit. *Episcopus Meinwercus* quandam decimationem, obuiam ad villam *Thesli* (*Deissel*) ei ideo ad terminum vitae suae concessit. Huic rei comites praedicti, et insuper omnes maiores et nobiles, qui eo tempore in *Launi* viuebant, legitimum testimonium dederunt. *Bertbildis* illa videtur coniux legitima dicti *Haoldi* fuisse. Ipsa concoquere id non poterat, ut concubinae senioris (i. e. coniugis) sui *Haoldi* illud praedium daretur, quod esse suum credebat. Genti comitum Northheimensium *Berthilim* esse inferendam, videtur nobis verisimillimum. Illa videtur esse eadem domina, quae in *Vita Meinweri* p. 535. num. 55. appellatur *Bezzulan* et mater *Hatbamari*, qui quidquid habuit proprietatis in villa *Erpessun* in pago *Laebni* et in comitatu *Herimanni* comitis cum fauore matris suae *Bezzulan* in proprietatem *Paderbornensis* ecclesiae tradidit. Cuiusnam viri de progenitoribus Northheimensium comitum seu cuiusnam Comitis filia fuerit *Bertbildis* illa, an *Bernhardi* II, an III, an *Sifridi* IV, an quinti, id adhuc in obscuro latet. Fortasse ipsa fuit soror *Sifridi* V. Si enim *Bertblede*, pro qua *Tibatmarus* I quaedam tradit in eodem pago *Logne*, eiusdem *Tibatmari* vxor fuisset, testante §. 354, nomen suum mater *Hatbamari* obtinuisset ab auia sua. Quemadmodum vero propterea cum nemine in arenam descendere liber; ita, cum magna veritatis specie pronunciarum posse, speramus, *Haoldum* spectasse ad *Haoldinos* dominos, quos e stirpe *Brunoniana* descendisse statuimus. *Haoldum* modo dictum pro *Haoldo* IV, filio *Haoldi*, cubicularii *Otonis* Magni, reputamus. Chronologia certe non repugnat. Concordat nomen. Persuadent idem bona *Haoldi*. Dabat *Meinwercus* episcopus *Bertbildi*, viduae *Haoldi*, decimam obuenire solitam ad villam *Thesli* eamque pago *Hessi* Saxonico insertam, quia decima illa *Bertbildi* propior erat, quam vicus *Liemonesbus* iste in pago *Logne*. In praedio quodam *Haoldi* domicilium suum habuisse *Bertbildim* viduam, admodum est probabile. Neque refragatur nobis aduocatus eius *Reinbertus*, qui certe *Haoldi* consanguineus fuit. In legibus enim Saxonis sancitum erat, ut tutelam viduae defuncti frater defuncti, si vero frater non fuerit, proximus paterni generis vel eius consanguineus habeat. Illum *Reinbertum* pro *Ragenberi*, qui in traditionibus nostris §. 433 occurrit, habere licebit. *Gherberga* enim vxore sua defuncta, alteram duxisse videtur *Modunnam*. Cum autem *Haoldi* nostri concubina fuerit filia *Bernhardi* comitis, probabile sit inde, *Haoldi* IV filium fuisse *Bernhardum* comitem, qui *Dodiconis* comitis in monte *Wartberg* propinquus appellatur. Videtur enim *Bernardo* huic iuniori ab auo materno nomen esse inditum. De hoc iam quaedam praelibauimus et praemisimus supra §. 104. not. (n).

(f) *Beurbiki* erat in pago *Hessi* Saxonico, annorante *Sarachone* in Registro B. et P. De villa *Beurbiki*.
A. C. Hassi indicabunt beneuole locum eiusque situm.

Ab anno
900vsque
910 re-
gnante
Hfudo-
uico

§. 373.

Tradidit bardo II familiaſ unam in *bellerbiki* (t) alteram in *telmeri* (u) pro patruo ſuo uualberto.

§. 374.

Tradidit brun XXX iugera pro uxore ſua haburg in *goldbiki* (v) et I manſum et II mancipia.

§. 375.

De villa
Bellerbi-
ki in pa-
go Hu-
uetigo.

(t) *Bellerbiki* collocatur ab abbate Sarachone in pago *Huuetigo*. Denotatur eadem villa, quæ ſupra (§. 256.) appellatur *Billurbeke* et (§. 97.) *Billurbechi*, quamque vicum *Bellerſen* ſeu *Beller* in episcopatu Paderbornenſi, olim vero in comitatu Sualenbergenſi, obuium, fuiſſe ſtatuiſſimus (§. 97.) Ad eandem villam quædam tradidit poſta *Alsburg*, quam vxorem *Walberti*, nepotis *Widekindi Magni*, fuiſſe, arbitramur. Teſte loco alio (§. 256.) donat quædam, ad eandem villam ſita, quidam *Wibertus*, quem *Walberti* nepotem, e fratre *Bardone* natum, fuiſſe putamus. In hoc loco noſtro, qui præ manibus eſt, *Walbertus* appellatur patruus *Bardonis*, et hoc nobis anſam præbuit ſtatuedi, *Bardones* inter progenitores Sualenbergenſium comitum referendos eſſe. Nullus enim alius *Walbertus* intelligi poterit, niſi *Walbertus*, nepos *Widekindi Magni*, de quo iam pluribus egimus §. 104. not. (u) *Walbertum* illum cæli ſub auras prodiſſe anno circiter 803, offendimus ſupra §. 229. Si ergo ipſe circa annum 903 vitam cum morte commutauit, ſequitur, *Walbertum* diutinaſ duxiſſe vitam, prout ex traditionibus noſtris diſcimus. *Annales* editi eum referunt in monaſterio *Wildeshufano* eſſe ſepultum. Annum obitus ſcriptor eorum ignorauit.

De villa
Telmeri
in pago
Tilithi.

(u) Villa *Telmeri* erat in pago *Tilithi*, teſte Sarachone abbate. Indicatur vicus *Dölme* ad *Wiſeram* in principatu *Wolferbuttelenti* ſitus. *Eccleſia* vici *Dölme* eſt filia eccleſiæ in *Rüle*. Locus vterque ſubeſt ditioni præfecturæ *Forſt*.

De villa
Goldbiki
in pago
Wikanauelde.

(v) *Goldbiki* villa tribuitur a Sarachone abbate pago *Wikanauelde*. Designatur *Golmke*, *Golmbach*, haud procul ſita a monaſterio *Amelunchsborn* in eadem præfectura *Forſt*. Ad comitatum *Euerſteinensem* eundem vicum olim ſpectaſſe, negari non poterit. Probant id litteræ *Ludouici comitis de Euerſtein* et *Ludolfi comitis de Daſle*, in quibus anno 1272 ipſi teſtantur, *Ottonem cognatum, filium comitis Hermannii, qui litem mouerat Amelungebornenſi cœnobio, nomine decimæ Goldbeccenſis a monaſterio prædicto XV marcas accepſiſſe in placito Huxarienſi, atque iuri ſuo renuntiaſſe, et ſpoſpondiſſe, renuntiaturos quoque ſuo tempore adhuc impuberes cognatos ſuos Bernbardum atque Albertum fratres*. Porro recognoſcit anno 1287 ipſo S. *Iohannis Baptiſtæ* die *Engelbertus comes de Euerſtein*, ſe, cum auus ſuus comes *Conradus de Euerſtein* cum filia ſua *Agnete*, quam religioni tradiderit, duos manſos ſitos in *Goltbeke*, eccleſiæ in *Bernighuſen* (hodie *Brenckhuſen* in diœceſi *Corbeiensi*) libere poſſidendos in perpetuum contuliſſet, huiusmodi piam donationem habuiſſe ratam, ſuique et patruſ ſui *Ludouici ſenioris comitis de Euerſtein* ſigilli munimine diploma voborari tuſſiſſe. Præterea renuntiauit *Otto*, comes de *Euerſtein*, omnibus actionibus et iuribus quæſitis, quas et quæ habere poterat in decimam, villæ *Goltbeke* confinem. Id teſtantur litteræ ſequentes. En illas.

Nos *Otto* dei gr̃a comes de *Euerſtein* recognoſcimus p̃ntibus publice proteſtantes, quod cum pleno conſenſu dñe *Luigardis* uxoris ñre nec non *hermanni* et *ottonis* filiorum ñr̃orum ac *Elisabeth* filie ñre omnimod. heredum ñr̃orum, quorum conſenſus de iure vel factò fuerat reſtendus, relaxam⁹ et quitum dimittim⁹ penit⁹ in his ſcriptis annuū cenſum ſcilicet ſex ſolidorū grauiū denariorū de curia uidelicet *reinleueſſen* religioſis viris dñō abbati et conuentui in *Amelungeborne* cum omnib⁹ p̃tinentiis de iure attinente quem cenſū in eadem curia credim⁹ nos habere item lapideum molendinum quod vulgariter dicitur *ſteinmole* iuxta villam *dolhem* ſitū eis religioſis pro remedio anime ñre reſtituim⁹ aſſignam⁹ et p̃petam⁹ cum uniuerſis et ſingulis eiufdem molendini

§. 375.

Tradidit herimannus II familiar pro se in *mulinbus* (w) in filuif et in aquif et quidquid habuit in loco.

et guber-
nante
Corbe-
iam
Bouo-
ne II.

§. 376.

lendini fructib⁹ et p⁹inentiis plene et pacifice p⁹petuo possidēdū et in suos usus totaliter conuertendū ita tamen quod exinde annum seruitiū consuetū p⁹dcō conuentui n⁹ō nomine ministretur. p⁹terea nos et heredes n⁹ri renuntiam⁹ omnib⁹ actionib⁹ et impetitionib⁹ si quas habere videmur in decima apud villam *Goltbeke* sita sed eādē decimā p⁹fatis religiosi cum omnib⁹ suis iurib⁹ relinq⁹m⁹ libere et quiete p⁹petuo possidēdā - - insup nos *Otto domicell⁹ d⁹cūs de Buren* et nos *Gerhard⁹ comes de hallermunt* promittim⁹ fide data nos omnino effecturos quod *hermannus* et *otto filii d⁹ni ottonis* comitis sepe d⁹ci cum ad annos discretionis puenerint ore et manu contentient plene libere et expresse omnib⁹ articulis sup⁹ascriptis. In robor et p⁹petuū testimoniū o⁹iūm p⁹missorum nos *Otto* comes memorat⁹ pro nobis n⁹riq⁹ heredib⁹ sigillū n⁹riū p⁹ntib⁹ duxim⁹ et nos *Otto domicell⁹ d⁹cūs de Buren* nec non nos *Gerhard⁹ comes de hallermunt* p⁹dcī sigilla n⁹ra p⁹ntib⁹ apposuim⁹ ad euentiā maiorē p⁹missorum et memoriā firmiorē. Actum p⁹ntib⁹ d⁹no *Conrado de Lubteringen canonico in buxaria*. *Borchardo de Stenem* milite. *Floreken de holibusen*. *Lamberto de Brach*. et *Thiderico d⁹no keerto* castellanis in castro *Pol* et famulis ibidem ac aliis quā plurib⁹ fide dignis. Actum et datum in castro *Pol* feria quinta proxima post festum beatorum petri et pauli ap⁹lorum anno d⁹ni M. CCC. VIII.

Ex his litteris patet, villam *Goltbeke* paruisse ditioni Euersteinsium comitum. *Bruno* ergo, qui in eadem villa vnum mansum et duo mancipia habuit tradiditque, ad progenitores Euersteinsium comitum referendus videtur. Cum vero in tota genealogia Euersteinsium *Brunonis* nomen non reperiatur, quod quippe in Genealogia Brunswicensium comitum crebro repetitur, *Brunonem* nostrum maluimus ad Brunswicensem, quam Euersteinsensem, gentem referre, illis tamen, qui contradicturi sunt, eandem, qua ipsi vsi sumus, libertatem ac licentiam aliter sentiendi non denegaturi. Poteest præterea *Bruno* videri fuisse frater *Folberti* ac filius *Thiadrici* eius, quem ducis Angariorum *Brunonis* nepotem diximus §. 104. not. (n).

(w) *Mulinbus* villam existisse in pago *Suilbergi*, docet nos abbas noster Saracho in De villa Registro B. et P. A. C. Eam ergo probe discernendam esse statuimus a villa *Mulinbus* in pago *Mulinbusen* sita in pago *Istergowe*, atque a villa *Mulinbusen* in pago *Hessi*, de quibus egimus supra §. 220 et §. 237. Quoniam autem in loco reperiunda fuerit villa *Mulinbus*, olim in pago *Suilbergi* obuia, deliberauimus diu; sed oleum atque operam perdidimus, donec amicus quidam per litteras suas nobis in memoriam reuocaret, villam desolatam *Mellingbusen* seu *Mallibusen* olim in saltu Sollingano et comitatu Dasselensi inuentam fuisse, cuius etiam Io. Lertznerus meminert in *Chronico Dassel*. Lib. VII. p. 128. Quemadmodum itaque illi hic publice et pro merito persoluimus gratias: ita arbitrati sumus, nullum in eadem regione vicum melius respondere villæ nostræ, quam vicum *Mellingbusen* seu *Mallibusen*, qui probabiliter riuo cuidam dicto *der Mallibusche Bach* nomen dedit. Riuus ille insluit Ilmam. Deinceps quærimus merito, quis *Herimannus* fuerit ille, qui, quidquid habuit in eo loco, tradidit ecclesiæ Corbeiensi. Si probabilitatem sequi licet, designatum suspicamur eum, qui supra (§. 356) appellabatur filius *Reinholdi*, atque infra (§. 421.) *comes* dicitur. Is verisimiliter frater fuit *Raginoldi*, qui, restante §. 405, quadam tradidit sita ad villam *Lengithi* in pago *Logne*, pagensibus *Suilbergi* contiguo, cuius, vel ipsius *Herimanni*, filius fuisse videtur *Herimannus comes*, qui anno 1016 et postea comitatum suum in eodem pago *Logne* tenuit. Quemadmodum enim huic sententiæ ratio temporis non repugnat, ita hæc conglutinatio nostra nititur nominum similitudine

Ab anno
900 vsque
916 re-
gnante
Hludo-
uico

§. 376.

Tradidit bernhardus pro filio suo uerinbaldo XXX iugera & I iurnalem in *herfiti* (x)

tradidit bernhardus pro proximo suo sigardo XXX iugera et I iurnalem et II mancipia in *alieresbus* (y)

§. 377.

Tradidit adaldagus pro filio suo maginholdo XXXX iugera et I iurnalem et III mancipia in *tbiadagesbus* (z).

§. 378.

Tradidit uualhbertus I familiam in *langalaua* (a) pro filio fratris sui bardonis herimanno.

§. 379.

litudine et bonis in eodem tractu reperiundis. Quæ in re genealogica mediæ æui non vana solent esse fundamenta, licet non semper ad liquidum profus perducere possint.

De villa
Herfiti
in pago
Logne.

(x) Iam pedem nostrum e pago Suilbergi referimus ad *pagum* contiguum *Logne*. In eodem erat villa *Herfiti*, nostro testante abbate Sarachone. Eadem ergo villa subest, quam supra (§. 340.) nominauimus *Harste*, locum principatus Gotingensis et quidem intra præfecturam *Harste*, cuius sedes in eo ipso vico dudum constituta fuit.

De villa
Alieres-
bus in
pago
Logne.

(y) *Alieresbus* villam fuisse in pago *Logne*, perhibet Saracho abbas. Intelligimus ergo vicum *Allersbusen*, in principatus Gotingensis præfectura *Uslar* situm.

De villa
Thiadde-
geshus
in pago
Suilbergi.

(z) *Tbiadagesbus* villa tribuitur ab abbate Sarachone *pago Suilbergi*. Ex eo manifestum fieri putamus, designari villam desolatam *Tbidexen*, olim haud procul ab vrbe *Einbeka* obuiam in loco, qui adhuc appellatur *der Tbidexer Anger*. Nomen adhuc ab hac villa retinet porta quædam *Einbeceæ* vrbs, quam nominant *das Tbidexer Thor*. Comites de Perremunt, a *Widkindo* M. oriundos, in hac villa bona tenuisse, e diplomatibus patet. Atque eam ob causam *Adaldagum* eiusque filium *Maginholdum* ad stirpem *Widkindæ* referre libet, quippe qui frater fuisse videtur *Buniconis* V, qui sita ad eandem villam, testante §. 407, bona quædam *Corbeiensibus* tradidit. Cum itaque inter progenitores *Oldenburgicorum* comitum quosdam *Adaldagos* deprehendamus, ut monuimus supra (§. 241), quos propterea ex eodem stemmate *Widkindæ* deduximus; probabile ex eo fieri censemus, inter progenitores *Widkindi* M. quosdam fuisse, eodem nomine insignitos. His libet per coniecturam annumerare *Etbeldagum*, qui, testante *Meinweri Vita* p. 539. num. 99, cum *Walberto* bona ad villam *Holthufen* sita, ecclesiæ *Paderbornensi* largitus est, dummodo certum sit, designari villam *Holthufen*, in pago *Huuetigo* quondam conspicuam.

De villa
Langala-
ua in
pago
Pather-
go.

(a) Præstantissimo admouemus loco, multum facienti ad indagandam veram originem serenissimorum principum, dictorum de *Waldeck*. Ut ergo omnia in eo abdita distincte nobis ob oculos ponamus, situm villæ *Langalaua* debemus indicare. Hanc in pago existisse *Pathergo*, nos abbas Saracho docet in *Registro* suo sæpissime laudato. Vnde legimus, villam nostram esse eandem, quæ hodie *Langeland* appellatur, non procul ab *Erpentrup* ad fluuium *Embrinam* sita. Eius meminit Auctor *Vite Meinweri* Tom. I. S. R. B. Leibn. p. 530, his verbis vsus: *Quædam sanctimonialis de Gestker, Oda nomine, pro remedio anime sue parentumque suorum, quicquid hereditaria proprietatis habuit in villis et marca Colfidi, Aftanbolte atque in Lanchel, vel in omni Patherga cum consensu ac petitione fratris sui iustissimi heredis Richardi cum omnibus appendiciis ecclesiæ Patherbrunnensi in pro-*

proprium tradidit. Unde Meinwercus episcopus misericordia motus, in finitimis locis ad vitam eius X aratra decimationis ei concessit, et insuper unam libram inter aurum et argentum et I poletrum, ac V vicimas, id est, Frisinga, fratri vero eius unum equum dedit: Hosado praeposito, Ecilino imperatoris capellano, Amalungo comite et aliis multis astantibus. Widekindi Magni posteros in pago Pathergo bona hereditaria tenuisse, iam supra vidimus. Suspicio nobis inde subnascitur, Wablbertum, Bardonem et Herimannum fuisse gentis Widikindeae dominos. Ad Wablbertum deinde quod attinet, probabilissime ille nomen accepit a patruo suo Walberto comite, nepote Widekindi Magni, quem circa annum 903 rebus humanis exemptum esse, didicimus supra (§. 373). Vidimus ibi, illum appellatum fuisse patrum Bardonis. Ipse hoc loco frater vocatur Wablberti. Quemadmodum itaque ex hoc evidentissime sequitur, Walbertum comitem hunc fuisse patrum Wablberti nostri; ita simul in expedito est, Wablbertum nostrum itidem fuisse fratrem Wiberti, episcopi Hildesheimensis, quippe qui (§. 367.) nominatur frater Bardonis. Non est autem, quod nobis oggannias, causam interferens, in aliis familiis potuisse quosdam esse, iisdem nominibus insignitos. Nostra enim sententia se sustentat situ bonorum traditorum, ac testimonio grauissimo Chronici nostri MS&ti et coetanei, e quo l. c. didicimus, Bardonem fuisse comitem eiusque fratrem fuisse Wibertum episcopum Hildeneshemensem. Horum copulam generis cum Widekindo Magno demonstrant haec traditiones nostrae. Quaeritur porro, an Wablbertus noster fuerit episcopus Hildesheimensis? Id vero negamus. Quo enim tempore ille episcopatu praesse potuerit, non intelligimus, non videmus. Wibertus episcopus Hildesheimensis mortuus est anno 903. Eum adhuc praesedissee Episcopatu ad annum 887, id demonstramus litteris sequentibus, ex archiuo Corbeiensi depromptis. En illas.

Stephanus episcopus seruus seruorum dei reuerendissimo et sanctissimo Uuicberto episcopo sanctae ecclesiae quae uocatur hildeneshem. patrociniis sanctae dei genetricis semperque uirginis mariae dominae nostrae dedicatee et bouoni abbati uenerabilis monasterii quod uocatur noua corbeia ex dedicatione et nomine beati Christi protomartyris sancti stephani ubi et in sanctis requiescit membris beati Christi martyr uitul in perpetuum. Conuenit apostolico moderamini pia religione pollentibus beneuola compassione succurrere et poscentium animis alacri deuotione impertiri assensum. Ex hoc enim lucri potissimum premium a conditore omnium deo promeremur. dum uenerabilia loca opportune ordinata ad meliorem fuerint sine dubio statum producta. Igitur omnes sanctae ecclesiae dei fideles atque deuotos presentes scilicet atque futuros scire uolumus utraque supra memoratas ecclesias cum omnibus earum familiis plebibus ac rebus immobilibus iuste ad eas ubique pertinentibus. quarum una sedes ex patrociniis sanctae et super exaltatae dei genetricis mariae dominae nostrae altera uero monachorum contuberniis instituta et dedicata beato martyri stephano ubi et beatus martyr uitul in corpore requiescit sub beati petri apostolorum principis tuitione et sedis apostolicae speciali defensione per hoc nostrae apostolicae confirmationis priuilegium omnibus modis submissis perenni iure consistere. huius rei gratia decernimus et praerogatiua atque auctoritate dei omnipotentis et eiusdem apostolorum principis. cui ligandi atque soluendi in coelo et in terra data est potestas cuiusque nos uice diuino munere fungimur. iungimus ut a nullo hominum aliqua uis aut oppressio uel contrarietatis seu occupationis molestia quocumque modo inferatur in rebus uel possessionibus ecclesiarum earundem neque illarum possessiones et decimae ipsis conlatas ubique ecclesiis a quolibet usurpentur aut more tyrannico diripiantur sed in arbitrio et iure episcopi uel abbatis utriusque ecclesiae cuncta consistant sub diligentissima canonica institutionis censura. potius autem eadem ecclesiae utriusque ordinis cum omnibus earum possessionibus per huius apostolici statuti priuilegium indiminutae atque illibatae ab omnibus qui christiano censentur nomine. sub defensione sanctae sedis apostolicae habeantur et obseruentur ad laudem dei omnipotentis et sedis apostolicae reuerentiam et stabilem etiam uigorem et statum augmentandum praefatarum ecclesiarum. si quis autem. quod non

D d d d

opra

Ab anno
900 usque
916 re-
gnante
Hudo-
uico

optamus. temerario ausu contra hoc nrae auctoritatis et aplice confirmationis priuilegium pie a nobis concessum ire agereque praesumpserit uel in toto uel ex parte transgredi ausus fuerit et omnem reuerentiam scae fedi aplice non obseruauerit. sciat se a do patre omnipotente et filio et spiritu sco excommunicatum et nisi relipuerit perpetuo anathemate condemnatum. qui uero custos et obseruator extiterit et benedictionem et gratiam a do et domno nro consequi mereatur. Scriptum per manum gregorii scriniarii scae romanae ecclesiae in mense maio indiēt. V. ualet.

Dat. III. kal. iun. per manum leonis facellani scae sedis aplice imperante domno piissimo karolo iuniore a do coronato magno imperatore anno eius regni XI. et post consulatum eius anno VII. indiētione quinta.

Idem *Wibertus* anno 888 synodo Moguntina subscripsit, testante eiusdem synodi decreto, cuius autographum asseruat archiuum Corbeense, e quo illam aeri incisam dabimus in *Historia Corbeiensis*. Porro praesens erat Hildesheimensis episcopus *Wibertus* anno 890 in concilio Foracheimii habito, cuius decretum e membrana addimus:

Quoniam omnibus qui curae pontificalis funguntur officio id maxime conuenit ut ad diuinae laudis augmentum monasteriorum conseruationibus et deo ibidem famulantium utilitatibus profectibusq. prospiciant idcirco ego *sunderholdus* humilis *maguntiacensis* sedis archiepiscopus una cum uenerabili *coloniensis* ciuitatis archiepiscopo *herimanno* nec non et aliis coepiscopis ac sacerdotibus nris qui nobiscum ad praesentem sinodum conuenere petitionem fratris nri *bisonis padarbrunnensis* epi qua nos statum *herisensis* cenobii unanimitatis nrae scriptis confirmare et corroborare postulat censeo gratanter accipiendam nam nobis ostendit cartulam quandam continentem sinodalis decreti consensum. quo uenerandae memoriae praedecessor meus *liubertus* archiepiscopus et alii quam plures epi una cum illo in sinodo apud uormatiam habita congregatu *liuthardi* tunc eiusdem *padarbrunnensis* sedis epi qui praedictum puellarum cenobium simul cum sorore sua nomine *ualburg* primum inchoauerat ipsum cum rebus suis tam decimis ad usus ancillarum dei ibidem deputatis quam possessionibus mutuatis firmum ac stabile mansurum fore decreuerunt eandemq. cartulam subscriptionibus propriis corroborauerunt alteram quoq. afferent cartam quam sepe iam dictae *padarbrunnensis* ecclesiae sacerdotel et uniuersus pariter clerus nuper fieri postularat suisq. subscriptionibus confirmauit de consensu uidelicet suo super statu monasterii primitus in illa parochia construendi et de rebus omnibus quas nunc habere uidetur illuc iuste legitimeq. conlatis. Quapropter iuxta petitionem praefati fratris et coepi nri iustum et utile satis credimus antecessorum nrorum salubre decretum quo Xpi famularibus quietam et tranquillam in eius seruitio securitatem auctoritatis suae unanimitatis sententia prouidere studuerunt nris quoq. sanctionibus confirmare ne quis futuris temporibus ex his quae uel huius epi *bisonis* uel antecessoris sui diebus illuc conlatae noscuntur siue in decimis a praefata generali sinodo concessis seu possessionibus undecumq. mutuatis aut quorumlibet fidelium largitione traditis aut deinceps tradendis omnino aliquid auferre uel dispositionum monasterii destruere praesumat nisi se uelit uinco perpetui anathematis condemnari ergo ut hoc nrae unanimitatis decretum firmiorem in dei gratia teneat stabilitatem nris id subscriptionibus corroborare studemus id ipsum coepos et suffraganeos nros qui modo absentes sunt cum primum haec in eorum manus scripta deuenierint facere postulantes sicut eos in nullo penitus a nrae unanimitatis consensu dissentire uelle confidimus.

Actum foracheim palatio regio anno incarnationis dnice DCCCXC. indiēt. VIII. regni uero piissimi regis arnolphi anno III.

✠ signum *sunderholdi maguntiacensis* archiepiscopi.

✠ signum *hartmanni coloniensis* archiepiscopi.

✠ signum

- ✠ signum arnoldi ep̄i.
- ✠ signum uuiberti ep̄i.
- ✠ signum hrodberhti mediomatrixe sedis ep̄i,
- ✠ signum godethanki ep̄i.
- ✠ signum egilmari ep̄i.
- ✠ signum erkanbaldi ep̄i.
- ✠ signum adalgarii ep̄i.
- ✠ signum dadonis ep̄i.
- ✠ signum ailmsri ep̄i.
- ✠ signum agiulfi ep̄i.
- ✠ signum drogonis ep̄i.
- ✠ signum uuicberti ep̄i.
- ✠ signum uuolfhelmi ep̄i.
- ✠ signum lihardi abbatif.
- ✠ signum faraberhti abbatif.
- ✠ signum haththonif abbatif.
- ✠ signum gerhardi abbatif.
- ✠ signum godefcalci abbatif.

et guber-
nante
Corbe-
iam
Bouo-
ne II.

Quibus hi episcopi sedibus præfuerint, diuinare, difficile haud erit definitur. Filo enim aliorum diplomatum freti, existimamus, *Arnoldum* fuisse Episcopum Wirceburgensem, *Wibertum* Verdensum, *Hrodberhtum* Metensem, *Godethankum* Spirenses, *Egilmaram* Osnabrugensem, *Erkanbaldum* Eichstedensem, *Adalgarium* Bremensem, *Dadonem* Virdunensem, *Bisonem* Paderbornensem, *Ailmarum* Augustensem, *Agiulfum* Halberstadensem, *Drogonem* Mindensem, *Wibertum* Hildesheimensem, et *Wolffhelmu* Monasteriensem. Per *Wibertum* sane et *Wicbertum* nullos alios intelligere poteris, quam Verdensum atque Hildesheimensem episcopos. Vixisse enim adhuc anno 895 Hildesheimensem episcopum, *Wibertum*, patet ex Aëtis concilii Triburiensis ad Rhenum, quod aduersus illos, qui episcoporum auctoritatem imminuere tentabant, congregatum scribit Regino, quæ reperiuntur apud collectores conciliorum, Binium, Sirmondum, et Labbeum, vbi *Wicbertus episcopus Hildesheimensis* inter Dudonem Virdunensem et Rudolphum Wirzburgensem episcopos subscripsit. Fabulosum itaque sine dubio est, quod *Dn. Pastor Lauensteinus* scripsit, perhibens, *Wibertum*, episcopum Hildesheimensem iam anno 884 esse mortuum, eodemque anno *Walbertum* e choro Corbeiensi assumtum, electum esse in episcopum Hildesheimensem, qui anno 903 obiit. Monet contra nos *Lauensteinus*, *Chronicon Episcoporum Hilderhemensium*, Tom. I. S. R. B. Leibn. p. 743. appellare *Walbertum* successorem *Wicberti*. Sed quid Chronicis opus est, ubi acta publica contrarium nos docent? *Chronicon* illud scriptum ceteraneum non est. Prima enim illius pars scripta est tempore episcopi Adelogi, qui, eodem Chronico teste p. 749. mortuus est anno 1190. Fidem ergo id *Chronicon* in his antiquioribus gestis aduersus genuinorum diplomatum et scriptorum aequalium testimonia non meretur. In *Annal. Hildesheim.* Tom. I. Leibn. p. 716. nullius episcopi *Walberti* mentio iniicitur. Modo enim refertur, *Wibertum* anno 880 esse electum. Neque maiorem fidem habet, ad quem etiam *Lauensteinus* prouocat, *Catalogus episcoporum Hildesheimensium Eggehardi Uragiensis abbatis* Tom. I. Leibn. p. 772 seq. Cum enim ille tempore *Erkenberti*, abbatis Corbeiensis, id est, circa annum 1120 sit scriptus, eo confidentius illi deneganda est fides, quod Uragiensis ne quidem genuinum nomen sui episcopi sciuit, quippe quem nominauit Walterum. Quæcunque ergo Tangmarus in *Vita S. Bernwardi* Tom. I. Leibn. p. 457. de episcopatu *Walberti* profert, nugæ sunt, cum bonus Tanemarus et veteribus et sibi ipse repugnet. Refert enim l. c. dominum *Wigbertum episcopum Hildesheimensem* consedissem cum Moguntinis episcopis *Lutberto*, *Sunderoldo* et *Hattone*. Et nihilominus, *Wigberto* successisse *Walbertum*, qui *Roswitham* venerabilem feminam, de ipsa congregatione electam, in regimen *Gandersheimensis* abbatis introuiserit, prædicat. *Luitbertum* archiepiscopum Moguntinum in genuinis diplomatibus inuenimus ad annos 868, 870, 872, 875, 877, 878, 884, 885, 886, 887, et ad annum 888; *Sunderoldum* ad annos 889, et 890, *Hattone* vero ad annos 895, 908, 909, et 910. Si ergo *Wicbertus* cum hisce archiepiscopis vno tempore consedit, necessario ipse adhuc post annum 891 vixit. Eo enim anno *Sunderoldum* a Nortmannis occisum legimus in *Annal. Hildes.*

Ab anno
900vique
916 re-
gnante
Chuon-
rado et

§. 379.

Tradidit sigifridus comes unam familiam in *hiriswiitherote* (b) pro

desb. T. I. Leibn. p. 717. Quomodo ergo *Wibertus* iam anno 884 vitam cum morte commutare potuit, vti *Lauensteinus* perhibet? Si porro *Sigehardus* Hildesheimensis episcopus ex mente *Lauensteinii* anno 928 mortuus est, et XXV. annis episcopatus præsedit, omnino inde consequitur, *Sigehardum* anno 903 gubernaculum episcopatus Hildesheimensis suscepisse. Restat ergo nullum tempus episcopatus *Walberti*. Eundem esse expungendum e catalogo episcoporum Hildesheimensium, iterumque monemus. Fabulæ sunt, quas *Tangmarus* l. c. profert, perhibens, *Walbertum* in regimen *Gandersheimensis* abbatiæ intromississe *Roswita*. Cum enim *Roswitha* *Gandersheimensis* abbatisa anno 927 obierit, testantibus *Annalibus* *Hildesh.* T. I. Leibn. p. 717, atque anno 919 vel 920 *Christinæ* successerit: *Walbertus* *Roswitham*, nisi ipsa dudum *Christinæ* in adiutricem fuerit addita, introducere non potuit. Patet itaque ex hoc, *Tangmarum* nimio indulgisse partium studio, et iurisdictioni ecclesiasticæ episcopi Hildesheimensis in *Gandersheimensem* ecclesiam plus nocuisse, quam profuisse, dum suam stabilire, suamque discipulum, postea episcopum, *Bernwardum*, eiusque ecclesiam euehere studuit. De *Herimanno*, filio *Bardonis II*, iam egimus supra §. 104. not. (u).

De villa
*Hiriswi-
therote*
in pago
Tilithi,

(b) *Hiriswiitherote* villa erat sita in pago *Tilithi*, abbate *Sarachone* teste in *Registro B.* et *P. A. C.* Intelligitur sine dubio vicus *Harderode*, olim in dynastia *Homburgica*, iam vero in Principatu *Wolferbuttelano* intra inspectionem ecclesiasticam *Hallensem* posita. Contrahebantur syllabæ *Hiriswiith* in *Hard*, vti comprobatur *Hardehusen* monasterium episcopatus *Paderbornensis*, quod in antiquis diplomatibus appellatur *Hiriswiithuson*. Villam nostram *Hiriswiitherote* anno 1461 nominatam esse *Harderode*, atque ad dominium *Homburgicum* spectasse, approbant diplomata, quæ beneuole nobiscum communicata ex archiuo nobilium dominorum de *Haken*, publici hic faciemus iuris. En illa:

Wy her *hardeke gropendorp domprouest to minden* bekennet openbar in dussen breue, dat wy hebbet belent unde belenet als eyn recht leenher in unde mid macht dusses breues to eynen rechten samet man erue leen ernste *haken*, also he de eldste is, mid deme thegeden tho *Perdestorpe* unde mid dem tegeden to *harderode* und al oren rechticheiden *schlachten nud* unde tobehoringen buten und bynnen den genanten dorpen also de in rechte unfer domprouestige tho *minden* hort unde van unsen voruahren die reide in vortiden to leene gehad hebbet und wy schullen und willen des on rechte gude bekennige don mid macht dusses breues so he fuluen by uns nicht iegenwordigen gekomen kan van rechter und echter nod wegen und ore her und warende wesen vor als wem wor on des nod und behueff to donde were und dat van uns eschet edder eschen latet sunder weddersprake, dusses to guder kuntfchop hebbe wy unse ingefegel wtiliken an dussen breff don hangen. datum anno domini M. CCCCLX primo in die gregorii pape.

En aliud:

Wir *Burchart von Langen dumbprobst zu Minden* thuen kund und bekennen in und mith diesem breibe vor unss unfer Nachkommen und iedermenniglichen das wir auf vleissiges an unss gefcheene *Pitten* und *Ansuchunge* des erbaren und ernvesten *Hartungs Haken* unferes lehenmannes freyes wolbedachtes *Rades* und *Mudes* zu einer bestendigen leibzucht wie die krefftiget zu rechte oder funften nach gewonheit gefcheen kan soll oder mach iedoch der erbaren und viel dogetlamen *Annen von Munichausen* zeligen *dokess von Ribbessbuttel* nachgelassenen wetwen *iohan von Munichausen* zeligern dochter *Hartungs Haken*

pro se et pro uxore sua uel drute alteram in *reginuuerfking-* gubernante
hus (c). Corbeiam
 Bouone II.

§. 380.

Tradidit fini familiam I. pro se et uxore sua euuefe in *herfiti* (d).

tra-

Haken seine freundlichen leiben Hauffrauen freyewilligh beleibzuchtiget haben und beleibzuchtigen iegenwerdige mith den Zehenden zu *Harderode in der Herfchaap Homburg* belegen und de Zehenden zu *Pegeforpff* in dem Gerichte zum Polle belegen sambt den fleisch Zehenden. auch widder mith vier kotthoffen dafelbest. welche itzo *Ludeke Tappe Engelbart Gerke Warnecke und Hans Lathuth* bewonen, dazu noch mith einem besoffenen Werder in der *Wesser* bey *Pegeforpff* belegen sambt aller vurgefchriebenen Guthern sambt und besondern zu belehnungen und gerechtigkeiten im Holze im Felde in Wasser und Weiden, wie die von *olderfhero* dabey an und zugehoret oder noch billigen dazu gehoreten oder darzu gebracht werden kunden oder mochten so ich vur meiner perfohn vurwaltet und hennferner zu verwalten bekommen wurde nichtes davon ausbescheiden in massen und gestalt ich *Hartungs Hake* von der Domprobstey zu *Minden* bishero zu Lehene gedragen. und wir und unferer nakomen sollen und wollen gemelter *Annen von Munchhausen* dieser Leibzucht rechte herren und warende welen. so viel wir des zu rechte zuthuende schuldig. begeben sich aber das *Anne von Munchhausen* ane man leibes erben dotlichen abginge welches auch zu Gott allemechtigen freidt also dan sol nicht desto weniger *Hartung Haken* seine dochter der wir der einer geboren und von *Annen von Munchhausen* leib kindern geboren wurden mit vurgerurten Gutheren nichtes davon aufbescheiden auf gleiches fals ihres freundlichen leiben vaders fleissige an uns gefchehene Pitten hiermit in bester form also wir zu rechte oder sunften bestendigst kunnen oder mugen ausdruecklich versehen und beleibzuchtiget. alles ane argelift und geferde und haben des in Urkunde der Warheit unfer Dombprobstey rechte einsegell vur uns und unfer mithbenomten weiffentlichen an duffen breib thuen hangen. Im Jar nach Christi unferes herren Geburt tausend vunffhundert unde im achte und festigsten am Mittwoch nach iubilate.

Hac charta posterior quamuis non sit artis specimen, societate dignum linguae germanicae, emendari tamen ex ea possunt Tabulae genealogicae D. Behrensi, qui p. 87 asserit, *Annam Iohannis de Munchhausen* filiam fuisse uxorem *Hartungi de Harcke*. Hoc inter errores typographicos referri non potest, siquidem idem in Indice repetitur. Potest autem ex ea itidem suppleri praestantissima Historia dominorum de Munchhausen, in qua quidem p. 48. recte asseritur, dictam modo *Annam* uxorem fuisse *Hartungi Hakenii*, ipsam vero antea nuptui elocatum fuisse *Theodorico de Ribbesbuttel*, non indicatur.

- (c) Villam *Reginuerfkinghus* positam fuisse in pago *Suilbergi*, didicimus ex vtilissimo De villa Registro Sarachonis. Hac villa videtur desolata esse. In toto enim illo tractu, *Reginuerfkinghus* in quo pagus *Suilbergi* quondam exstitit, nullus eiusdem nominis vicus hodie exstat, cui vlla similitudo cum nomine villae nostrae intercedit. Fortassis est eadem vicus *Rengershusen*, cuius ecclesia spectat ad ecclesiam in vico *Avenshusen* in pago *Suilbergi* vno milliari sito ab vrbe *Einbeck*, olim ad comitatum *Dasseliensem* relata, in quo vtiq; abbatia nostra nonnihil bonorum possedit. Id libri feudales archiui nostri, vulgo dicti *Lehn-Saal Bücher*, restantur. De his in *Clientela Corbeiensi* pluribus. Cum vero comes *Sigisfridus* tam in pago *Suilbergi*, quam in pago *Tilthi*, bona quaedam possederit, nemo non videt, nos optimo iure §. 104. illum ad progenitores comitum de *Dassel* et nobilium dominorum de *Homburg* retulisse.

- (d) *Herfiti* villa situm indicat abbas noster Saracho, referens, eam fuisse in pago *Ni-* De villa
ibega *Herfiti* in

Ddd d 3

Ab anno 900 vsque 916 regnante Hludouico tradidit bruno comes pro patre suo luidolfo III mansos et XXXX iugera et XIII. mancipia in *erkli* (e).

Ab anno
900 vsque
916 re-
gnante
Hludo-
uico

§. 381.

pago
Nithega.

ibega sitam, docens, designari vicum *Herste* seu *Hesse*, in episcopatu Paderbornensi haud procul ab oppido Nihem conspicuum. Putamus autem, hanc esse eandem villam, cuius meminimus supra §. 220. not. (p) et ipse ad annum 1203, Widekindus Corbeiensis abbas, atque eodem anno Bernhardus III, episcopus Paderbornensis §. 349, in diplomatibus adductis meminerunt.

De villa
Erkli in
pago
Nithega.

(e) Villa *Erkli* erat in eodem pago *Nithega*, Sarachone abbate teste. Designatur vicus *Erclen*, locus in episcopatu Paderbornensis regionibus haud procul ab oppido *Brakel*. Eiusdem villae iam supra mentionem iniecit §. 224, ubi attulimus litteras Henrici Corbeiensis abbatis ad annum 1296. E quibus patet et intelligitur, villam *Erclen* non procul abesse a villa *Bennebusen*, in qua celebratissimus *Luidolfus comes* seu *dux Saxoniae* bona olim Corbeiensibus quadam tradidit. Decima, ad eandem villam proueniens, ecclesiae Corbeiensis est. Id comprobant bullae papales, *Adriani IV* ad annum 1154, *Victoris* ad annum 1161, aliorumque, in *Historia Corbeiensis* producenda. Sitos ad eandem villam ex feudo habebant olim a Corbeiensis ecclesia aliquot mansos Domini dicti de *Ermerinchenbusen*, de quibus in Clientela Corbeiensis pluribus; comites vero de *Perremunt* ius aduocatie, quo iure iterum domini de *Assenburg* a dictis comitibus subinfeudabantur, diplomatis testibus, quae iam publici vsus ergo in lucem emittuntur. Ex hisce simul patet, potuisse bona ecclesiastica libera esse ab *angaria* et *parangaria*, id est, *aduocatie exactione*. En vnum:

In nomine domini amen Nos *Burhardus de Assenburg* miles notum facim⁹ p⁹ntib⁹ et f⁹ris, quod cum voluntate et expresso sensu d⁹ne *agnetae* n⁹re uxoris *Burghardi* canonici maioris *Egberti* canonici sc⁹orum Petri et Andree ap⁹lorum paderburnensiu *Ioh⁹is* canonici sc⁹i Petri Huxariensis eccl⁹arum *Bertoldi* et *Wernberi* filioru n⁹ro⁹ et *Sophie* filie n⁹re et o⁹rum eoru quoru ad hec sensus fuerat merito req⁹rend⁹ vendidim⁹ henrico plebano in *Erclen* et eccl⁹ie sue eiusq⁹, successorib⁹ p⁹petuo aduocati⁹am seu ius aduocatie quam et quod habuim⁹ in eccl⁹ia et ei⁹ dote ac bonis uniuersis et singulis ipsi⁹ in villa eadem vel extra villam sitis ubicunq⁹, ita quod nos seu n⁹ri heredes ratione aduocatie p⁹dc⁹ nulla exactionem nullam petitionem nullum ius omnino retinebim⁹, nec de cetero usurpabim⁹ in bonis eccl⁹ie p⁹dc⁹ aut hominibus ea colentib⁹ in futurum sed ab omni exactione petitione et angaria eadem eccl⁹ia cum suis dote et bonis libera p⁹petuo p⁹manebit. hanc vero aduocati⁹am a nobis et ab heredib⁹ n⁹ris emit p⁹fat⁹ henric⁹ p⁹ salute a⁹ie sue et ut ipsius memoria a suis successorib⁹ iugiter peragatur ibidem p⁹ quadraginta marcis denariorum *Bracle* et huxarie legalium, quas nobis recognoscim⁹ esse numeratas traditas et integraliter p⁹solutas, p⁹dc⁹am insup⁹ venditione fecim⁹ cum approbatione consensu et ratihabitatione d⁹ni *hermanni* comitis et *hildeboldi* domicellorum *fratru de Perremunth* et hered⁹u eorund⁹ a quib⁹ aduocati⁹am p⁹dc⁹am in feudo habuim⁹ et cu⁹ ratihabitatione consensu et confirmatione uenerabilis d⁹ni n⁹ri *Ropti* abbatis et conuent⁹ eccl⁹ie *Corbeyen*, ad quos eiusd⁹ aduocati⁹am p⁹petas dinoscitur p⁹tinere. Ut autem hec n⁹ra venditio rata p⁹maneat et inuolabiliter obseruetur nos una cum n⁹ris heredib⁹ ipsam fideliter attendere et seruare p⁹mittim⁹ bona fide et ad certitudinem amplio⁹rem p⁹ntem l⁹ram desup⁹ sc⁹ptam n⁹ro sigillo et sigillis domini *Bertoldi* p⁹positi eccl⁹ie orientalis in paderborne fratris n⁹ri atq⁹, consulum ciuitatis *Bracle* dedim⁹ et dare obrinuim⁹ publice roborata. Nos vero *Bertold⁹* p⁹ptus p⁹dc⁹us et *Segehardus* rufi *Bertold⁹* de *ermwordessen* p⁹consules *Albert⁹* *Volquini* *Iohannes de Benninchen* *Nicolaus de monte theodoric⁹* de *Voltesen* et *Volgmar⁹* consules in *Bracle* p⁹fat⁹ venditioni et emptioni p⁹ntes interfuim⁹ vidim⁹ et audiim⁹, quod suprad⁹ d⁹ni *Burhardi* filii et heredes in p⁹missis omnib⁹ senserunt et ad ipsius et eorum

eorum requisitionem atq; preces sigilla etiam nra presentib⁹ apponi feci- et gubere
 m⁹ p testimonio et ppetua notitia omium pdecessorum presentib⁹ Bertoldo nante
 plebano in Brakle et albrone monacho dco de Eilen. *frederico de Im-* Corbe-
messen. hermanno de kouen. Godefrido de Modekessen et henrico de Ost- iam
bem famulis castellanis in hindeneburg. *Euerhardo de Mengersen.* Bouo-
 Bernharo dco van den Wanden et pluribus fide dictis. Actum et ne II.
 datum in ciuitate Brakle XII. kl. decemb⁹s anno dñi M. CCC. unde-
 cimo.

En alterum:

Ad perpetuam rei memoriam Nos *Robbertus* dei gra abbas krafto
 prior et conuentus ecclie Corbeien. ordinis sci Bndicti notum facim⁹
 pntib⁹ et fut⁹is quod henric⁹ rector in *Erclen* aduocati ecclie et dotis
 ipius in *Erclen* quam *Borghardus miles de Assburgh* et sui heredes a no-
 bili *h⁹manno comite de permuth* et idem *h⁹mann⁹* et sui heredes a nobis
 et ab ecclia corbeyen. in feudo tenuerant iusto ab eis emtionis titulo
 ppaui ita quod idem *Borghardus* p se et suis heredib⁹ pfato comiti et
 comes ipse ac *hildeboldus* eius frater p se et eorum heredibus huius
 aduocatie feudum et utile dominium nobis ad utilitatem ecclie in *Erclen*
 resignarit voluntarie publice et patenter. Nos v^o adtendentes pfati
 henrici piam voluntate pfata resignationem ratam habuim⁹ atq; firmam
 et cu unanimi cofilio et uno sensu ppetatem talis aduocatie ecclie in
Erclen ppetuo tribuim⁹ et donam⁹ et volum⁹ ipa eccliam eius dotem
 et omnia bona eius in villa et extra sita ubicuq; tam habita qua etiam
 habenda atq; homines eade colentia ab omni aduocatie one et ab oi
 angariaru et pangariaru turbatione imunes existe et gaudere iure et
 comodo ppetue libertatis. In hui⁹ nre donationis et libertatis robur
 ppetuum pntes lras nris sigillis dedim⁹ roboratas. datum Corbeie
 idus mensis ianuarii anni dñi M. CCC. duodecimo.

Sigilla abbatis Robberti et capituli Corbeiens.
 sunt eadem, que diplomati Robberti abbatis,
 quod xri incisum exhibuimus, adfixa adherent.

Brunonem comitem, qui sita in hac villa *Erkli* bona tradidit, ad posteros *Lud-*
dolfi Saxonie ducis, atque ad Brunuicenses comites, referendum esse, negare pos-
 se quempiam, qui omnia momenta praedicta de stirpe Brunoniana probe confi-
 derauerit, credere nequimus. Cum autem hic *Bruno* fuerit oporteat coniux *Fretbe-*
rune, sororis reginae *Mabilda*, quam illum anno 914 duxisse asseruimus supra §.
 104. not. (n); videntur sequentes traditiones in codice nostro comprobare non am-
 plius referenda ad aetatem abbatis Corbeiensis *Bouonis II*, quippe quem anno 916
 obuisse, chronicon nostrum, tunc scriptum fere, refert. Infra §. 400 iterum
 mentio iniicitur abbatis *Geyberni*, qui abbatie nostrae praesedit ab anno 949 vsque
 ad 965, inter quem vero et *Bouonem II* abbates Corbeienses fuere *Folemarus* et *Bo-*
uo III, qui abbatiam nostram gubernarunt ab anno 916 vsque 949.

Sub *Folemaro* et *Bouone III* abbatiam nostram non magna cepisse incrementa,
 e traditionibus nostris apparet. Id vero turbulentissimo Germaniae statui, et in-
 primis Saxoniae nostrae, est adscribendum. Inter arma silent leges. Et belli
 tempore scholae et academiae florere non solent. E schola omnis nostra salus,
 dixere veteres Corbeienses. Cum enim proceres Saxoniae nostrae filios suos in
 scholam mittere non valerent, nulla illis data erat occasio, inuisendi li-
 beros suos et *Corbeiam* nostram, eidemque beneficiendi. Nam tempore regis
Hludouici, id est, anno 906 *Ungarii* vsque in Saxoniam nostram penetrauerant,
 audaces facti per dissidia intestina Germanorum, primo in *Baioariam* se effundunt,
 atque igne, cadibus et rapinis grassando *Alemanniam*, *Franciam*, *Thuringiam* et *Sa-*
xoniam

Ab anno
900vsque
916 re-
gnante
Hludo-
uico
et guber-
nante
Corbe-
iam
Bouo-
ne II.

xoniam percurrunt. Direpta enim sunt villa, templa incensa, cenobia flammis de-
leta, incolæ interfecti, sacerdotes trucidati. Quamvis Hludouicus rex ad hanc re-
frenandam audaciam ex Alamannis, Franciis ac Baiuariis, exercitum contraheret, in-
feliciter tamen cum eis congressus tantam cladem accepit, ut in maximas angustias
coniectus pacem auro atque annuo tributo redimere debuerit, quibus agitatus satis
iniquis et cruciatus doloribus morbum fatalem contraxit, quo inualescente paulatim
eius membra frigore soluta anno 911 spiritum emisit in auras, vti Chronicon no-
strum Corbeienſe manuſcriptum teſtatur. Cum hoc autem Hludouico ſtirps
maſculina Caroli M. in Germania eſt exſtineta. Volebat ergo Francorum popu-
lus Oddoni comiti diadema regni imponere, qui vero, iam ſeſſus ſenilibus annis, de-
tractabat imperii onus. Delectus igitur eius conſilio Chuonradus, cuius patris auro
filiam regis Hludouici Gerburgam duxerat, vti Chronicon excitatum refert.
Hoc factum eſt anno 911; anno autem 912 comes Oddo eſt mortuus. Regna-
uit Chuonradus vsque in annum 918, quo Heinrichus, filius Oddonis, regnum sus-
cepit, qui anno 936 obiit, teſte Chronico excitato.

Incidit autem regnum Chuonradi ipſum in turbulenta tempora æque ac Hludo-
uici infantis. Anno enim 915 iterum Ungarij prouincias eius et trans Rhenum,
noſtramque Saxoniam dopulabantur; qua barbarorum irruptione etiam Herisforden-
ſe cenobium euerſum, Hiruſeldenſe templum ad Luppiam, meritis Ide duciſſe cla-
riſſimum, ſpoliatum, nec Corbeienſe monaſterium manſiſt illaſum, ipſi vero Corbeien-
ſes noſtri ſe cum theſauris et ſuppelleſtili inter arbores ſaltus Suligo abſconderunt.
Dani vaſtationem Saxonie intulerunt, quibus vero Rainbern ſe fortiter oppoſuit, eoſ-
que ingenti clade proſtrauit. Hæc accidiffe vere ineunte, probabile eſt. Cum
enim eodem anno Chuonradus rex bellum geſſerit ad Heresburg contra ducem
Heinricum, qui vero, eodem Chronico teſte, copias regis tanta clade cæcidit,
vt dictum ſit: tantus vbi infernus, qui caſos deuoret omnes? cladem Heinrichus
fratri Chuonradi Euarbardo attuliſſe videtur autumnali tempore. Quibus pera-
ctis, ipſe rex Chuonradus coacta et congregata omni Francorum virtute venit ad
perquirendum Heinrichum, quem in præſidio vrbis, quod Grona dicebatur, late-
re audiebat. Quare oppugnare illud ſtudiuit. Id latius e Chronico noſtro re-
fert Widekindus p. 636. Ita autem Saxonie noſtra, quæ hucusque barbaris for-
midabilis erat, in ſpolium truculentorum ceſſit. Quid ergo Saxonibus, et Cor-
beienſibus noſtris reliquum erat, niſi, quemadmodum hi ipſi referunt, vt de re-
parandis ædibus, templis, cenobiis ac penatibus, cogitarent? Interim
legimus in Traditionibus noſtris, bona quædam tradita eſſe eccle-
ſiæ noſtræ, quæ præſidente ſuis abbate Folcmaro, qui ab anno
916 vsque 942 eccleſiam rexit, donata eſſe, nullus non
perſpicit. Immutare ergo voluimus annorum
conſignationem, margini appoſitam.

TRA-